

הטענה של דון קיחוטה

גלעד עברון

*"אני נולדתי כדי לחיות את מותי ואתה כדי למות באוכלך, וכדי שתיווכח שאמת
בפי, אין לך אלא לראותני מודפס בספרים... "*

שחקנים:

דון קיחוטה

סאנצ'ו פאנסה

הדוכס אלפונס אלוורה

הדוכסית דונה אלוירה

אלפרדו- מנהל ההצגה

התעוררות חדשה ובפעם הראשונה כדמות ספרותית.

(במרכז הבמה ישן קיחוטת בישיבה על שרפרף, חובש שריון, אוחז כידון.
על הרצפה נמצאים ארגז וקסדה. רגליו של סאנצ'ו שרץ במקומו נראות בצד
הבמה. הוא קורא תוך ריצתו)

סאנצ'ו: כבודו... כבודו המכובד... ההידאלגו המהולל....

(קיחוטת אינו נע. סאנצ'ו נכנס למרכז במה)

סאנצ'ו: כבודו ישן?

(אין תגובה)

סאנצ'ו: כבודו חי בכלל?

(אין תגובה)

סאנצ'ו: יותר טוב שאדוני יחיה בשביל לשמוע את הדברים

ששמעת... כלומר אם הוא חי. אדוני... כי אם הוא לא חי, או

לא שומע... או ש... אין עוד אפשרויות.

(אין תגובה)

סאנצ'ו: כי אלה חדשות עצומות. בלילה הגיע לכפר הבן של

קראסקו ובאתי להגיד לו שלום, והוא אמר לי שהסיפור

של כבודו כבר נכתב בספר שהשם שלו הוא - "ההידאלגו

החריף דון קיחוטת דה לה מאנצ'ה".

(קיחוטת זז)

סאנצ'ו: אהה! ... וגם מזכירים אותי בשם המלא שלי. סאנצ'ו

פאנסה וגם את דולסיניאה דל טובוסו, ודברים אחרים

שקרו לנו...

(קיחוטת פותח את עיניו)

סאנצ'ו: והבן של קראסקו סיפר שכתוב שכבודו חזק יותר מכל

האבירים הנודדים שעוזרים לחלשים ונלחמים במנוולים,

ושכבר הדפיסו איזה שתיים עשרה אלף ספרים...

(קיחוטת מתחיל להתעורר לחיים)

סאנצ'ו: כזה עובי כל אחד. (הוא מסמן באצבעותיו) ואפילו בעיר

אחת, אנטוור... אנטוורפה... פן - או משהו. באיזה ארץ

שאני לא זוכר את השם שלה, אפילו שם קוראים עלינו.

קיחותה : אחד הדברים שהכי משמחים בן אדם ישר זה שהוא יודע ששמו הטוב נכתב ונדפס בעודו בחיים.

סאנצ'ו : ישר סיפרתי על הספר בפונדק של ארנסטו.

קיחותה : ומה אמרו שם האנשים הטובים?
(שתיקה)

קיחותה : עוררת אותי סאנצ'ו, אז דבר. מה אמרו על הספר שלנו בפונדק של ארנסטו?

סאנצ'ו : כבודו יכעס.

קיחותה : נתינים נאמנים צריכים לדבר אמת לאדוניים שלהם.

סאנצ'ו : הם חושבים שכבודו משוגע על כל הראש.
(שתיקה)

קיחותה : האנשים התמימים... קודם מתעלמים ממך, אחר כך צוחקים ממך, אחר כך נלחמים בך ואז אתה מנצח.

סאנצ'ו : יש כאלה שאומרים משוגע אבל משעשע, ויש כאלה שאמרו- אמיץ אבל מסכן, ויש שאומרים שכבודו הוסיף לעצמו את התואר "דון" והעז להציג עצמו כאביר, למרות שיש לו רק ארבע גפנים, עשר מטר אדמה, סמרטוט אחד על הדלת מקדימה ואחד מאחורה.

קיחותה : זה ברור.

סאנצ'ו : ברור?

קיחותה : כל מי שניחן במעלות רבות נגזר גורלו להיות נרדף. על אלכסנדר הגדול סיפרו שנהג להשתכר. על הרקולס אמרו שהיה עגבן ורכרוכי.

סאנצ'ו : עגבן?

קיחותה : ורכרוכי. אז השמיצו, אבל טוב שבכך יסתיימו ההשמצות.

סאנצ'ו : זו בדיוק הצרה...

קיחותה : יש עוד?

סאנצ'ו : על דולסיניאה...

קיחותה : מה דיברו?

סאנצ'ו : השתייה הייתה גסה...

קיחוטה : אני שומע.

סאנצ'ו : אמרו שהיא לא קיימת. שכבודו המציא אותה בדמיונו

הקודח. וגם בספר היה פקפוק אם היא קיימת בכלל...

(קיחוטה קם ממקומו)

קיחוטה : אם זו הייתה רק הפגיעה בכבודי... אבל הפגיעה בכבודה

של גברת כל כך אצילה הוא בלתי נסבל. אביר לא יכול

לעבור על כך ללא תגובה. אם הוא אביר...

סאנצ'ו : כבודו מתכוון להתפרץ אל ארנסטו? לא הייתי מחולל

מהומות...

קיחוטה : הלגלוג, הבוז, ההתעלמות... יש אבירים גסים. יש כאלה

שעשויים מזהב מזויף, אבל לא אני, סאנצ'ו. אני לא ראוי

לעלבונות בפונדקים. בזכות הפכתי לאחד מהאבירים

הנודדים שקראתי עליהם בספרים. הפכתי בעצמי לספר

כי עמדתי לבדי מול שליחי רשע ושחיתות. פניתי חשוף

לזעף השמיים, לשמש לקור ולרוח. ראיתי מה שאנשים

אינם מעיזים לראות. אני צריך להוכיח מחדש מיהו דון

קיחוטה? לקומם את שמה של דולסניאה דל טובוסו?

סאנצ'ו : אבל לא הייתי מסתער על הפונדק, כי שם הם סתם...

שותים, אוכלים והדיבור קל. החיים שם לא רציניים

כבודו.

קיחוטה : הגיע הזמן, סאנצ'ו, לצאת מחדש לדרך. לכתוב ספר

של אמת בעלילות הגבורה שלנו. לעורר געגוע לדברים

הדקים, למחשבה נודדת תחת שמים של יום קיץ חם, למה

שמסתתר מעבר... ואם יגידו אנשים שדולסניאה היא רק

דמיון, אציג אותה בפניהם. נבוא אליה. אשתחוה לפני

הגברת האחת והיחידה וכל העולם יכיר אותה. רבותי

וגבירותיי, מכובדי - דולסניאה! לא הזיה או תעתוע אלא

אמת גדולה... נושא הכלים! קסדה! חנית!

(מוכנית סאנצ'ו מגיש לו את הקסדה)

סאנצ'ו : רק רגע, אדוני. הכול דוהר אצלו פתאום. רק סיפרתי לו על הספר, וכבר כבודו קסדה, חנית?

קיחוטה : הערת אותי בשביל מה? לא רצית לצאת לדרך?

סאנצ'ו : מאיפה אני יודע? אני שולח את הפה קדימה בלי לחשוב ואחרי זה מתגלגלים... לא לכל דבר יש מסיבה.

קיחוטה : אתה מתכוון לסיבה. לא למסיבה.

סאנצ'ו : עוד לא הספקתי לדבר עם עצמי...

קיחוטה : כלומר עם תרסה אשתך.

סאנצ'ו : כלומר לשקול את כל המכות שחטפנו, להוסיף את הקללות, את הלעג, לחשב את הכאבים והביזיונות ולחלק בגבורה של כבודו, ובמעט הכסף שהרווחתי מידו, ולהוסיף לחשבון את הפרסום שזכינו לו עכשיו. והסיכום הוא...

קיחוטה : אני שומע.

(שתיקה)

סאנצ'ו : אני צריך לשאול את תרסה.

(והוא מסתלק בחופזה. קיחוטה מתרחרח וצועק)

קיחוטה : מה טוב יותר? למעוך תולעים בעלים, או לשרת אביר? להתבצר במיטה חמה ולשתות מרק, או לחולל קרבות? להסתכל כמו פרד עייף באותה חלקת אדמה יבשה, או לגלות שאתה הוא הפרד שלועס את הרסן בטמטום.

(אבל שום דבר לא קורה. קיחוטה תקוע במקומו. חושך)

2 תיכף יוצאים.

(אור. קיחוטה נוכח שסאנצ'ו חזר)

קיחוטה : לא ציפיתי שתחזור.

סאנצ'ו : הידברתי את אשתי.

קיחוטה : מה?

סאנצ'ו : הידברתי את אשתי שתיתן לי ללכת עם כבודו.

קיחוטה : דיברתי, דיברתי. דיברת עם אשתך, סאנצ'ו. לא הידברת אותה.

סאנצ'ו : מצחיק מאוד. כבר ביקשתי פעם מכבודו שלא יתקן אותי. זה מציק לי, אפילו שאני מאוד זבלני.

קיחוטה : למה התכוונת בזבלני, סאנצ'ו?

סאנצ'ו : אני מאוד זבלני פירושו שאני כזה ודי!
(שתיקה)

סאנצ'ו : תרסה אומרת שכדאי לי להיזהר מאוד עם כבודו. כי טוב ציפור אחת ביד משתיים על העץ. תרסה אומרת שגם אם התבואה של השדה שלנו מעטה, והעבודה קשה, כדאי להישאר במקום. תרסה אומרת, כמו שאמרו הרומאים – אם אתה לא יודע לאיזו דרך לפנות, אל תתקדם.

קיחוטה : אז לך. לך לתרסה שלך. למה חזרת לכאן בכלל?

סאנצ'ו : שוב הוא דוהר על הסוס לפני שגמרתי. אני חותר לזה שכבודו ייתן לי שכר חודשי, בטוח, ביד. בסוף החודש. ביד. כי ככה העולם מתנהג היום ואני לא יכול להיות מחוץ לעולם, שנאמר עליו...

קיחוטה : לא.

(שתיקה)

סאנצ'ו : לא? מה לא?

קיחוטה : קראתי את כל ספרי האבירים ולא זכור לי שמצאתי אביר נודד שקצב שכר לנושא הכלים שלו.

סאנצ'ו : אז איך?

קיחוטה : הם שירתו לשם שמיים ואם האיר המזל פנים לאדונים שלהם זכו ברכוש או אפילו באיזה אי. לא אשנה מנהג של האבירות הנודדת.

סאנצ'ו : אי?

קיחוטה : אי. אי.

סאנצ'ו : אי בים?

קיחוטה : מה רע להיות שליט על אי?
(שתיקה)

סאנצ'ו : אי גדול או אי קטן.

קיחוטה : אי... בינוני. אי.

סאנצ'ו : עם אנשים?...

קיחוטה : עם צבים! חזור אל תרסה שלך. לא יחסרו לי נושאי כלים נאמנים יותר, ולא מגושמים ופטפטנים כמוך.

(סאנצ'ו אחוז עלבון, ניגש ואורז את חפציו של קיחוטה)

סאנצ'ו : עלי לא יגידו שעזבתי בגלל שעשיתי חשבונות בעניין השכר שלי. שזנחתי את אדוני. גם לי יש עכשיו שם שאני צריך לשמור עליו. ואם יתנו לי במקרה השמיים איזה אי, או משהו דומה, אני אומר שאני בריא למשול לא רק על אי, אלא אפילו על כמה מלכויות. ואני מודיע שאני מתנדב עוד פעם לשרת את כבודו בנאמנות, ואפילו יותר טוב מנושאי כלים אחרים שקיבלו אי... או שקיבלו... קדחת.

3. יצאנו לדרך.

קיחוטת וסאנצ'ו עומדים זה לצידו של זה. קיחוטת חמוש בכלי זינו וסאנצ'ו
עמוס כחמור משא)

קיחוטת : יצאנו לדרך.

סאנצ'ו : יצאנו.

קיחוטת : העיקר שיצאנו. הנפש נכונה ומתרווננת.

סאנצ'ו : מתרווננת לגמרי. הכוכבים בשמיים. אחריך אדוני.

(הם נשארים לעמוד)

קיחוטת : לטובוסו, סאנצ'ו. הישר לארמון של דולסיניאה.

סאנצ'ו : לטובוסו!

קיחוטת : קדימה.

סאנצ'ו : נשאר רק לברר את עניין הכיוון ואנחנו מסודרים.

קיחוטת : לברר אצל מי?

(שתיקה)

סאנצ'ו : אצל מי שיודע.

קיחוטת : אתה זה שצריך להוביל אותנו, גולם!

סאנצ'ו : אני?

קיחוטת : היית אצלה בטובוסו. שלחתי אותך אליה עם מכתב!

סאנצ'ו : אני מבולבל לגמרי, כבודו. לילה. כל הכיוונים נראים לי

אותו דבר. אולי אפשר להזכיר בהזדמנות כזו שכל הנחלים

נשפכים לים.

קיחוטת : וכל הדרכים נשפכות לטובוסו? יום אחד הטיפשות באמת

תהרוג אותך, סאנצ'ו. קדימה!

(סאנצ'ו תחת לחץ ולבסוף הוא פוסע צעד אחד קדימה ועוצר)

קיחוטת : למה עצרת?

סאנצ'ו : קיוויתי שהצעד הראשון יוליד את הצעדים הבאים.

(שתיקה)

קיחוטה : הצעד הזה לא ילד כלום.

סאנצ'ו : בוא נראה מה יצא מהצעד הבא.
(הוא פוסע צעד נוסף עוצר. ממתין ואז מניף ידיו באכזבה)

סאנצ'ו : היו צעדים ראשונים שהובילו רחוק יותר...

קיחוטה : אתה מייאש אותי, סאנצ'ו.
(סאנצ'ו מתוסכל)

סאנצ'ו : חבל שהמחבר לא כאן לכוון אותנו.

קיחוטה : המחבר?

סאנצ'ו : הסופר. מי שכתב על העלילות המדהימות של כבודו.

קיחוטה : אני לא רואה שום מחבר מתגנב סביבנו.

סאנצ'ו : בפונדק דיברו גם על הספר הבא, על חלק ב'.

קיחוטה : חלק ב'?

סאנצ'ו : על ההמשך שאולי יגיע. הוא מוכרח להיות בסביבה, המחבר. אחרת הוא לא יוכל לכתוב עלינו. הוא בטח מרחרח. היינו יכולים לשאול אותו...

קיחוטה : לא תוכל לזוז אם תחשוב כל הזמן על מי שכותב אותך.
מה אתה מחכה לו? השתמש בעיניים שלך!

(סאנצ'ו תוקע מבטים ולא מעלה דבר. הוא נוכח באכזבתו הגדלה והולכת של קיחוטה)

סאנצ'ו : אדוני, עוד מעט יעלה האור. תן לי לחפש אותה בעצמי בטובוסו, שבטח קרובה אלינו. אני אמצא את הארמון של הגבירה.

קיחוטה : אני אחכה באמצע הדרך, כאן.

סאנצ'ו : זה טוב. לילה. פרפרים. ינוח...

קיחוטה : אתה תמצא אותה, כן?

סאנצ'ו : אמצא את הגברת, בחיי תרסה והבת שלי. אני נשבע לכבודו. אמצא ואביא אותה אליו.

קיחוטה : אני מחכה מאוד למפגש הזה. מאוד.

(קיחוטה יושב על השרפרף שסאנצ'ו מסיר מגבו, ומציבו במרכז הבמה. סאנצ'ו מתרחק לצד הבמה)

4. דולסיניאה כרעיון וכמציאות.

(קִיחוּטָה מוֹצִיא אֶת שְׁמֵלְתָהּ שֶׁל דּוֹלְסִינְיָאָה מֵהָאָרְגֹז שֶׁלּוֹ)

קִיחוּטָה : אִם אַתְּ קִיִּימַת. אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְהַטִּיל סֶפֶק בְּשָׁמַיִם? בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ? שְׁנֵי חֲמוּרִים גְּדוּלִים עֵלְתָה לִי הַשְּׁמֵלָה... אֶפִּילוֹ שֶׁהַכִּפְתּוּרִים כֹּאן נּוֹפְלִים... כִּשְׁתִּלְבְּשִׁי אוֹתָהּ תִּדְעִי לְהַעֲרִיךְ אֶת הַמַּסַּע הַגְּדוֹל שֶׁלִּי אֵלֶיךָ. כִּי אֲנִי, גְּבֵרַת נִפְלָאָה, כִּבֵּר לֹא... אַתְּ, הָעוֹר שֶׁלְךָ בִּטַח נִשְׂאָר רַעֲנָן, מְרִיחַ מִסְבוּן נִפְּוֹלִיטָאֲנִי. אַתְּ זֹהֲרַת וְגַמִּישָׁה, וְאֲנִי... בַּחֲצֵי הַיּוֹם נּוֹפֶלֶת עֲלַי עֵיִפוֹת וְאֶפִּילוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת... נּוֹדְדוֹת. אֲבָל אֲנִי לֹא מוֹוֹתֶר. הָרוּחַ הַתְּעוֹרֶרָה... בְּדֶרֶךְ אֵלֶיךָ, גְּבֵרַתִּי. בְּדֶרֶךְ אֵלֶיךָ.

(סֵאנְצ'וֹ בְּצַד הַבִּמָּה שְׂרוּי בַּמְצוּקָה)

סֵאנְצ'וֹ : הוֹד כְּבוֹדוֹ, הַסּוֹפֵר... הוֹד רוֹמְמוֹת הַמַּחְבֵּר?... שׁוֹמֵעַ אוֹתִי?... אִם יִתְקַרֵּב אוֹכֵל לְהַצִּיג עֲצָמִי כִּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ... אֲנִי סֵאנְצ'וֹ פֵּאנְסָה בֶּן לְמֵאנְצ'יָה נוֹשֵׂא כְּלָיו שֶׁל דוֹן קִיחוּטָה הַמְהוּלָּל, מִתְקַן הַצּוֹלְעִים, מֵאֲכִיל הַצְּמָאִים וּמְרוּוֹה הָרַעֲבִים... שׁוֹמֵעַ אוֹתִי?... אֲנִי מַחְפֵּשׁ בְּשִׁבִּיל אֲדוֹנִי נְסִיכָה יִפָּה כִּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, כִּמוֹ כֹּל הַשָּׁמַיִם, וַיֵּשׁ רַק צָרָה אַחַת - הַיָּא, הַנְּסִיכָה, הַגְּבֵרַת הַמְּזֵהִירָה, אוֹלֵי לֹא קִיִּימַת בְּכֻלָּל... יֵשׁ לְרוּם קְדוּשָׁתוֹ הַיּוֹצֵרֶת עֲצָה בְּעֵינָיו?... קְרִיצָה קִטְנָה?... זֶה בְּרוּר שֶׁכְּבוֹדוֹ מִסְתַּתֵּר... אֲנִי מִבִּין, כִּי אַחֲרַת...

(סֵאנְצ'וֹ מִמְשִׁיךְ לַחֶפֶשׁ בְּעֵינָיו אַחַר דְּמוֹתוֹ הַמְּסַתֵּתֶרֶת שֶׁל הַמַּחְבֵּר)

סֵאנְצ'וֹ : הוֹד כְּבוֹדוֹ, זֶה יִתְפּוֹס אוֹתְךָ. פַּעַם שֶׁלַח אוֹתִי אֲדוֹנִי עִם מַכְתָּב אֶל הַנְּסִיכָה. לֹא הִכְרַתִּי אֶת הַדֶּרֶךְ, אֲבָל לֹא הַתּוֹכַחְתִּי. הַלְכַתִּי, אֲכַלְתִּי בּוֹטְנִים, חֲזַרְתִּי וְאִמְרַתִּי לוֹ שֶׁרְאִיתִי אוֹתָהּ. וְמָה יֵצֵא? יֵצֵא שֶׁאֲנִי בְּעֲצָמִי אִישְׁרַתִּי לוֹ שֶׁהִיא קִיִּימַת. אֲנִי מוֹדָה - אֲנִי טִיפֵּשׁ. אֲנִי טִיפֵּשׁ בְּגִלְל שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ אַחֲרָיו. הוֹלֵךְ וּמִסְתַּבֵּךְ. תִּשְׁאַל - לְמָה אֲנִי הוֹלֵךְ אַחֲרָיו? קוֹדֵם כֹּל הוּא מִשְׁלֵם שֶׁכֶר. מֵהַתַּחַת, אֲבָל מִשְׁלֵם. וְהוּא גַם מְלוֹמֵד! יוֹדֵעַ לְקִרְוָא! אֲבָל בְּעִיקָר שֶׁמַּח

איתנו. החיים מעניינים יותר, הדמיון פורח... מה הוא
אומר?... טוב. גם אלוהים לפעמים שותק.

(שתיקה. הוא חוכך בדעתו מה לעשות ואז נפנה בתנופה לכיוונו של קיחוטה)

סאנצ'ו : ידיעות חשובות, אדוני, ההידאלגו החריף מאוד! בשורות
בעניין הגבירה המעולה דולסיניאה דל טובוסו.

קיחוטה : מה אתה מחורר את האוזן?

סאנצ'ו : ראיתי אותה.

(קיחוטה מתרומם)

קיחוטה : אותה? ממש? בארמון?

סאנצ'ו : כמו שאני רואה את אדוני.

קיחוטה : אל תעורר בי שמחה מזויפת. אל תתעתע, סאנצ'ו.

סאנצ'ו : צריך היה לראות אותה - מגונדרת, מקושטת, מכוסה
חרוזים, יהלומים... ויותר מעשר שכבות של בדי רקמה...

קיחוטה : באמת ראית אותה סאנצ'ו, ראית?

סאנצ'ו : השערות גולשות על הגב כמו קרני שמש שמשחקות עם
הרוח. תאווה לעיניים.

קיחוטה : זו היא. לדרך!

סאנצ'ו : כבודו! הוא עוד פעם ממהר?

קיחוטה : קדימה...

(סאנצ'ו כורע ברך)

סאנצ'ו : ישר כרעתי לפניך...

קיחוטה : יפה עשית...

(מדבר כמחקה את דבריו לפני דולסיניאה)

סאנצ'ו : דוכסית היופי, התואיל הוד רוממותה וגודלה, כלומר
גדולתה, לקבל ברוב חסד את אבירה השבוי, שיכרע כמוני
כאן, כמו אבן, המום לנוכח דמותה המפוארת... אבל, אבל
איך ששמעה שכבודו רץ בדרך, נבהלה. ממש נעשתה...
נעשתה משוטטת.

קיחוטה : מטושטשת?

סאנצ'ו : מלובלבת... מבלבלת אני מתכוון. ביקשה שלא תבוא...

קיחוטה : איך אפשר?...

סאנצ'ו : ביקשה... ביקשה שתנצח בגבורתך העצומה את הקוסמים

שמשנים צורות ותוקעים מעללים ועניינים בכל ארץ... כי
אחרת... אחרת...

קיחוטה : הלאה!

סאנצ'ו : אחרת יגלגלו גם אותה לאיזו דמות של איכרה מכוערת

או משהו כזה... ואם יסלח לי אדוני, היא התחילה

להשתנות ממש מול העיניים שלי... ממש... ממש למין

איכרה כזו שאתה עלול אפילו לחשוד שהיא עלולה

להפריח נאד.

קיחוטה : להפריח נאד.

סאנצ'ו : ועוד של שום.

קיחוטה : של שום...

(שתיקה)

קיחוטה : קוסמים מרושעים גלגלו את דולסיניאה שלי לכפריה

מסריחה?

סאנצ'ו : מנוולים, קוסמים ארוורים, הלוואי ואראה את כולם

מושחלים בגרון כמו סרדינים על קרס...

(קיחוטה שרוי בצער רב)

סאנצ'ו : אדוני, נכון שהעצב לא נועד לחיות, אלא לבני אדם. אבל

אם הבן-אדם עצוב מדי, הוא נהפך לחיה.

קיחוטה : אתה יכול לדבר ככה כי זכית לראות אותה... את יופייה.

סאנצ'ו : יפה וזוהרת כמו השמש. העיניים... פנינים.

קיחוטה : אתה מבלבל. עיניים שדומות לפנינים הן עיניים של דג. של

קרפיון.

סאנצ'ו : בטח התבלבלתי מהיופי שלה.

קיחוטה : העיניים של דולסיניאה צריכות להיות בצורת איזמרגדים

ירוקים! הפנינים מתאימות לשיניים. החלפת בין העיניים

לשיניים.

סאנצ'ו : יכול להיות...

קיחוטה : שוב לא ראיתי אותה... ואיך אראה אם אני לא מתקדם.
אני תקוע באמצע הדרך ומנסה ללמוד משהו מנושא כלים

קשקשן כמו עיוור שמתיעץ עם מקל ההליכה שלו!

(קיחוטה מחזיר את השמלה לארגז. סאנצ'ו מתרחק, נעלב מעט אבל לא יותר מדי. הוא מתיישב על הרצפה, מוציא כריך גדול מתרמילו ומתחיל לאכול. תוך כך נראה עשן שמיתמר ומתאבך על הבמה. קיחוטה מפנה את מבטו אל עננת העשן ההולכת וגדלה. סאנצ'ו עוקב אחרי מבטו)

סאנצ'ו : העשן נראה כמו עננים, מה כבודו? כשהייתי ילד העננים היו... פשש! עכשיו הם סתם... פשש...

קיחוטה : אלה לא עננים. אלה תימרות אבק גדולות שעולות מן הדרך. זהו האבק שמרים צבא עצום שמתקרב לכאן.

סאנצ'ו : כן?... ואולי אפשר שזה אבק שעולה מעדר כבשים בדרך, כבודו?

קיחוטה : איכר כמוך רואה כבשים, ואם היית סייס, היית רואה סוסים. וככה אנשים סוחבים את עצמם מסביב לעולם ולא מבינים כלום כי העין שלהם מציצה אליהם מכל מקום. טול קורה מבין עיניך, סאנצ'ו! המנהיג של המחנה, ממש שם לפניך.

סאנצ'ו : איפה, כבודו?

קיחוטה : מימין, הוא הקיסר אליפנרון, שליט האי טרפובאנה... והאביר ההוא, שאתה רואה בשריון הצהוב, שעל המגן שלו אריה רובץ לרגלי גברת, הוא לאורקאלקו האמיץ, אדון גשר הכסף. וההוא בשריון המעוטר פרחי זהב, הוא מיקוקולמבו האיום

סאנצ'ו : אני כבודו, בכל הכבוד, לא רואה אותם.

(העשן מתגבר וקיחוטה הולך ומתלהב יותר ויותר מהמראה)

קיחוטה : זה מימינו, המגודל, הוא ברנדברבראן דל בוליצ'ה, שליט שלוש ממלכות ערב, עוטה עור שפיפון. ושם עם גדודי החלוץ נמצאים אנשי ההרים שצועדים על שדות מאסיליה, והמסננים את הזהב הדק ומתענגים על גדותיו

הצוננות של נהר טרמודון הצלול, ושם הנומידים שאין
לבטוח בהם... והאתיופים נקובי השפתיים...

(סאנצ'ו מתאמץ לראות את מה שקיחוטה מתאר, אבל אינו מצליח)

סאנצ'ו: אני ממש מסוחרר עד היסוד, כבודו.

קיחוטה: סוף סוף התמזל לנו המזל הרבה יותר מהר ממה שיכולנו
לבקש. הנה הם פונים אלינו. תראה שם את הענקים,
המפלצות האיומות האלה.

(קיחוטה קם על רגליו מלא עוז)

סאנצ'ו: איזה ענקים, כבודו?

קיחוטה: אלה שם. בעלי הידיים הארוכות והעצמות כל כך. אלחם
בהם ואשמיד אותם.

5. ההתקפה המפורסמת על טחנות הרוח והרהורים שבעקבותיה.

(על הרצפה מסתובבים צללי זרועות של טחנות רוח וסאנצ'ו ממהר לפרש)

סאנצ'ו : אבל כבודו, האבק מתפזר, זה היה סתם אבק, ואלה רק טחנות רוח.

קיחוטה : ברור שאתה לא בקיא בעסקי ההרפתקאות...

סאנצ'ו : אבל אדוני, אלה כנפיים וטחנות שאתה יכול לראות בכל מקום בכל יום...

קיחוטה : בכל יום, אבל לא היום.

סאנצ'ו : כבודו לא זוכר שכבר נלחם פעם בטחנות רוח?

קיחוטה : נכרית את הרשע הזה מעל פני האדמה!

סאנצ'ו : כבודו ישבור את כל העצמות!

קיחוטה : מה הם כמה שברים? אם אתה מפחד, שב בצד. לך תתפלל מתי שאני נאבק אחד מול רבים. אני שמח!

סאנצ'ו : טחנות רוח!

קיחוטה : שתוק וראה מעשה גבורה של אביר!

סאנצ'ו : למה שלא תאמין למה שהעיניים רואות, כבודו?

קיחוטה : סמכתי מספיק על העיניים שלך. עכשיו אני מאמין לשלי. אסיר את הכישוף מדולסיניאה... למען דולסיניאה!

(הצללם מסתובבים, האור מהבהב, רוח נושבת. מוזיקה. קיחוטה מסתער קדימה כשסאנצ'ו מנסה לעצור אותו. חושך.)

אור על צד הבמה מאיר את הכוך של אלפרדו, מנהל ההצגה. אלפרדו יושב בכוך, פוער את פיו ושר ללא קול.

אור על מרכז הבמה. אלפרדו מפסיק לשר. סאנצ'ו מטפל בקיחוטה ההמום על הרצפה. תנועת הצללים נמשכת בשלווה על הרצפה, אלא שמקורה, מסתבר לצופים, הוא כנפי מאורר תקרה פשוט)

סאנצ'ו : לא אמרתי לכבודו שיזהר? אמרתי לו! אלה טחנות רוח! חשבתי שכבר נטחנת לגמרי...

(סאנצ'ו ממשיך לסייע לקיחוטה ומתייחס לצל הכנפיים המסתובבות)

סאנצ'ו : עכשיו כבודו יכול לראות בעצמו - טחנות רוח... אל תזוז כבודו. אולי העצמות שבורות.

קיחוטה : אלה ענקים שנהפכו בידי הקוסמים לטחנות רוח.

סאנצ'ו : אז למה הם לא נשארו ענקים כמו מתי שכבודו התקיף אותם?

קיחוטה : כדי למנוע ממני את הניצחון עליהם... בפעם הבאה אנצח אותם.

סאנצ'ו : בפעם הבאה?

קיחוטה : אם צריך אלחם עוד פעם, ועוד פעם, ועוד פעם. והם יתגלגלו לצורות אחרות, ואני אחשוף אותם. כמו שאינך יכול להניח אישה מתחננת מתחת לאנס, או ילד שהוריו שופדו על עץ, ככה סתם. כי אי אפשר, אי אפשר להניח לדברים להסתובב על צירם סתם, ואנחנו מה יש בידינו לעשות? גם ככה סתם? להתהפך על המזרון ולנחור כחזיר?...

(שתיקה)

קיחוטה : אתה חושב שאני משוגע, סאנצ'ו?

סאנצ'ו : לא כבודו... אבל גם אני לא טועה לגבי מה שנמצא מול העיניים שלי.

קיחוטה : וכל מה שאתה רואה מקובל עליך וברור לך כשמש בצהריים?
סאנצ'ו : בדיוק ככה, כבודו.

קיחוטה : כמו טחנות הרוח האלה.

סאנצ'ו : ברור כמו חמאה בקערה.

קיחוטה : ואם אומר לך שאלה צללים, שאתה מפרש אותם ככנפיים, והם אינם כאלה בכלל?

(שתיקה)

סאנצ'ו : ואם הם צללים, צללים של מה הם, כבודו?

קיחוטה : של מה שאתה מניח שהם. אתה מאשר את מראה העולם ואתה מאושר. נותר כחזיר.

(שתיקה. סאנצ'ו מתחייך)

סאנצ'ו : בכל הכבוד כבודו, בסוף תשגע גם אותי.

(קיחוטה מחייך גם הוא)

קיחוטה : אל תדאג, סאנצ'ו. התמימות שלך עמוקה מכל שיגעון.

7. שוב הצעד הראשון.

(תנועת הכנפיים פוסקת על הרצפה. סאנצ'ו מסייע לקיחוטה להיעמד על רגליו. שוב הם עומדים במקום שבו עמדו עם יציאתם הראשונה)

קיחוטה : יצאנו לדרך.

סאנצ'ו : יצאנו.

קיחוטה : העיקר שיצאנו.

סאנצ'ו : נשאר רק לברר את עניין הכיוון ואנחנו מסודרים.

קיחוטה : לברר אצל מי?

(סאנצ'ו מסתכל סביבו)

קיחוטה : נדמה לי שכבר ניהלנו את השיחה הזאת בעבר. אתה כבר מכיר את הדרך לטובוסו. קדימה!

סאנצ'ו : טובוסו. שוב לטובוסו, כבודו?

(קיחוטה מאבד את בטחונו)

קיחוטה : למה לא - טובוסו?

סאנצ'ו : כי אנחנו לא בטוחים...

קיחוטה : אנחנו לא בטוחים בטובוסו?

סאנצ'ו : חבל שהמחבר שלנו לא נמצא בסביבה לשאול ממנו עצה.

קיחוטה : אתה מצפה ממנו ליותר מדי. הוא עוקב אחרינו. לא אנחנו אחריו.

סאנצ'ו : אני רק רוצה לראות איך אני מתפתח בספר השני. כי

אומרים שאני אחת מהדמותות הראשיות בסיפור.

קיחוטה : דמויות דמויות ולא דמותות, סאנצ'ו.

סאנצ'ו : העיקר כבודו, אם אהיה מפורסם אולי זה יעזור למצוא לי אי שמשול עליו.

קיחוטה : בטח באלוהים והיום יבוא.

סאנצ'ו : כי ראיתי כבר מושלים שלא מגיעים לקרסוליים שלי.

קיחוטה : אבל קרסול אחד קדימה אינך מסוגל להניע עכשיו! תקוע כמו מסמר!

סאנצ'ו : למה אני? למה אני תמיד צריך להיות ראשון? אני נושא

הכלים. אני זה שאחרי... בעקבות...

(אבל למרות זאת הוא פוסע צעד אחד. ואז עוצר)

קיחוטה : למה עצרת?

סאנצ'ו : קיוויתי שהצעד הראשון יוליד את הצעדים הבאים.

קיחוטה : עכשיו אני בטוח שכבר ניהלנו את השיחה הזאת.

(ענן קטן של עשן מתאבך פתאום וצעיר הדור מגיח מתוכו בצד הבמה)

סאנצ'ו : נדמה לי שבכל זאת הצעד שלי הוליד משהו, כבודו. אלא

אם כן הוא יגיד שזהו צל, צל צילו של צל, צל צללי או

משהו דומה לזה.

קיחוטה : אם העיניים אינן מטעות... והן יכולות להטעות.

סאנצ'ו : האיש נראה מכובד מאוד.

קיחוטה : האיש נראה לפחות דוכס.

סאנצ'ו : אבל אולי הוא לא...

קיחוטה : אם הוא לא, מה הוא כן?

סאנצ'ו : אולי הוא כבוד הסופר שלנו?

קיחוטה : עוד פעם אתה תקוע? כבד את הדוכס. קדימה! לך הצג אותי!

8. פגישה ראשונה עם הדוכס והדוכסית

(סאנצ'ו מתקרב אל הצעיר ההדור וקד לפניו)

סאנצ'ו : אדון נכבד, לאביר הזה קוראים האביר בן דמות היגון
והוא שלח אותי לקדם את פניך ולהביע את הערצתו... את
הערצתו להוד... הוד... הוד קיסרותו... אלא אם כן...
(בלחש) כבוד קיסרותו הוא המחבר?... הסופר?...

(הדוכס נראה שנראה משועשע בתחילה, נמלא קשב וסקרנות)

הדוכס : האביר בן דמות, היגון? אמרת?... קום, קום. נושא כלים
של אביר דגול, לא צריך לכרוע ברך... דונה אלווריה!

(הדוכס מסיט וילון וחושף דוכסית מנמנמת על כורסא)

הדוכס : האם יש משהו שמרתק יותר מדמויות שקמות מתוך דפי
ספר?

הדוכסית : הסלסול הזה לאיפה הוא מוביל, יקירי?

הדוכס : האביר בן דמות היגון. האביר שיצא לחפש הרפתקאות,
למגר מפלצות... וכולי וכולי...

(הדוכסית קמה בהתפעלות)

הדוכסית : גיבור הספר "ההידאלגו החרף דון קיחוטה דה לה מאנצ'ה"?
(סאנצ'ו נדחק קדימה)

סאנצ'ו : זה האיש גברתי. ונושא הכלים שמופיע שם, או שצריך
להופיע, שמו סאנצ'ו פאנסה. זה אני! אם לא החליפו אותי
באחר בעריסה. כלומר - אם לא החליפו אותי בדפוס.

הדוכסית : הספר נמצא ליד המיטה שלי ומבדר אותי מדי ערב. קח
אותנו אל האדון שלך.

(סאנצ'ו פונה אל קיחוטה ובני הזוג בעקבותיו. קיחוטה מתרומם על קצות
אצבעותיו)

הדוכסית : אני מאושרת על ההזדמנות להכיר אותך, דון קיחוטה.
חתני, הדוכס אלפונס אלוורה, כבר יודע שיש לי חיבה
מיוחדת לעלילות הגבורה שלך.

הדוכס : שלא לומר שיגעון.

הדוכסית : אה! הוא תמיד אומר שאני מפריזה. אז אני מפריזה ואני רוצה לשמוע הכול, אביר יקר. ההרפתקאות, הדרכים, המפלצות, דולסיניאה!

קיחוטה : תמיד אעמוד לשירותך נסיכת האדיבות העולמית, היופי בהתגלמותו. אבל הדרכים קוראות לי והקוסמים רוחשים... לדרך סאנצ'ו!

הדוכס : כבודו, נשמח לארח אותך באחוזה שלנו.

הדוכסית : אורח מכובד ומפורסם כל כך!

הדוכס : כבודו, אני מתעקש!

קיחוטה : לזמן קצר... הנימוס מחייב... העונג כולו שלי, גברתי.

הדוכסית : שלי, שלי. התענוג לארח אותך יעלה על התענוג של קריאת הספר.

(אלפרדו מכניס לבמה שני כיסאות ישיבה. סאנצ'ו מציב את השרפרף במרכז. מתיישבים. סאנצ'ו נשאר לעמוד)

סאנצ'ו : אם תרשו לי הוד מעלתכם, אספר משהו שקרה בכפר שלי בענייני ישיבה כמו כאן...

קיחוטה : מוטב שלא. אם תתחיל לספר, יסתיים הסיפור בעולם הבא.
הדוכסית : אבל הוא כל כך משעשע בספר.

סאנצ'ו : גם בחיים, גברתי. אני ממש קוץ בתחת, כמו שאומרים... (אבל קיחוטה מסמן במרץ לסאנצ'ו להתרחק וזה עושה כן בהבעת עלבון)

קיחוטה : אני מסכים שהוא אחד מנושאי הכלים המשעשעים ביותר. לפעמים הוא עושה שטויות מתוחכמות כל כך, שההתחבטות בשאלה אם הוא אידיוט או חכם, מהנה לא מעט.
(השלושה מתרווחים במושביהם)

הדוכסית : ספר לנו על דולסיניאה... קראנו שהיא יפה ונפלאה מכל אישה.

קיחוטה : דולסיניאה... אם יכולתי לעקור את הלב שלי ולהניח אותו לפניך על צלחת, היית רואה אותה כמו שהיא חקוקה בו. אין מילים מספיקות לתיאור שלה. היא ראויה לרטוריקה של דמוסתנס, ל...

הדוכס : אבל אם להאמין לספר על מר דון קיחוטה, מסתבר שכבודו לא ראה מעולם את הגבירה דולסיניאה.

הדוכסית : כתוב שהיא גברת דמיונית שכבודו ברא והוליד ברוחו.
(סאנצ'ו מתערב מרחוק)

סאנצ'ו : חיה וקיימת יותר ממני, גברתי. בעיני היא הדבר הכי יפה בעולם.

קיחוטה : נושא הכלים הנאמן שלי זכה לראות אותה במו עיניו.
הדוכסית : כמה מרגש. היא קיימת!

קיחוטה : אבל ממני נמנע לראות את יופייה עד שאכניע את הקוסם המכשף שמאיים לשנות את דמותה מנסיכה יקרה לאיכרה, ממלאך לשד.

הדוכסית : ראית אותה מכושפת, סאנצ'ו?

סאנצ'ו : ועוד איך כמעט שראיתי אותה מכושפת. היא מכושפת כמו שאבא שלי מכושף! כמעט תקעה נאד של שום.

הדוכס : אסון נורא. שום?

הדוכסית : מי גרם עוול כזה לעולם?

קיחוטה : מי? מי אם לא המכשף הנורא שרודף אותי. גזע ארור שבא לעולם כדי להחשיך אותנו, לחסום את הדמיון, לכער את היופי... אבל נסה בעצמך, דוכס. שמע את צפצוף הציפורים, את קול נשיבת הרוח הטובה...

(הדוכס מנסה להאזין, אבל ספק אם הוא שומע)

קיחוטה : אם תתרכז תוכל לשמוע אישה מניקה תינוק ממלמל בחצר של הכפר מעבר לגבעה... אתה שומע אותה שרה, הדוכס?

הדוכס : נדמה לי שבאמת אני שומע... משהו...

קיחוטה : העולם יכול להיות יפה וצודק יותר.

הדוכסית : אתה גורם לי להתאהב בך, אביר רומנטי.

קיחוטה : ובמקום זה מנסה הקוסם לערער על גבורתי, לצייר אותי כמשוגע ואת דולסיניאה כתעותוע. זה פוגע ופוצע אותי במקום הכי מכאיב כי אביר נודד בלא גבירה משול ל... לעץ בלי עלים... ל... ל...

(סאנצ'ו שוב מתערב ממקומו)

סאנצ'ו : לגג בלי קירות...

קיחוטה : לצל ללא גוף שיטיל אותו...

סאנצ'ו : לחמור לא חמורי.

קיחוטה : שתוק, גולם! אל תגלה את החומר הגס שאתה עשוי ממנו, חוטא שכמוך! אדון נחשב יותר ככל שמשרתיו מכובדים יותר!

סאנצ'ו : אלף סליחות כבודו.

קיחוטה : אם ידעו שאתה רק כפרי טיפש, מייד יחשבו שגם אני פטפטן או אביר מזויף!

סאנצ'ו : אני תופר את הפה.

הדוכסית : תירגע, קיחוטה, לא חשדנו בו שהוא טיפש. להיפך. בעיני סאנצ'ו חכם מאוד.

קיחוטה : יחשבו שאני שוטה... אני, שחושף את מה שמעוור את העין ואת הנפש. למה? למה טיפש ומשוגע הוא מי שמשוטט בעולם וחותר למעשים של צדק, שאינו מתחנף ולא מתרפס? למה? אני נקמתי על מעשי עוול, הענשתי חצופים, ניצחתי ענקים והדברתי מפלצות. אי אפשר לנצח את המושחתים המנוולים באנחה – מה לעשות? הכול בידי שמייים. יהיה טוב. אני אומר - לעמוד. להילחם! למה אני השוטה?

סאנצ'ו : בראבו. אדוני לא צריך להוסיף אף מילה.

(קיחוטה מרוגש מאוד. אלפרדו מגיש כוס מים)

הדוכס : ינוח כבודו ויירגע. אצלנו איש לא מפקפק בו ובשפיות שלו. שתה. הדברים שדיברת נוגעים ללב. אני בטוח שתוכל להוכיח בקרוב את גבורתך.

הדוכסית : ולהיפגש עם גברת ליבך.

קיחוטה : ביום שאפגוש אותה יהיה המסע שלי שלם.

הדוכסית : אני מצפה שנקרא עליה עוד הרבה בחלק ב'.

קיחוטה : חלק ב', גברתי?

הדוכסית : לא שמעתם? כבר הודפס החלק השני שלכם.

קיחוטה : החלק השני שלנו?

הדוכסית : של הספר : דון קיחוטה דה לה מאנצ'ה. חלק ב'. ההמשך.

אני מחכה בקוצר רוח לקבל עותק.

(סאנצ'ו מתערב)

סאנצ'ו : שרק לא יכתבו עלי שאני זללן ושיכור. הייתי רוצה להיות

דמות דרמטית יותר.

הדוכסית : הדמות שלך מוצאת חן בעיני כמות שהיא, סאנצ'ו. היא

מבדחת בהחלט.

סאנצ'ו : אני מבדח אפילו יותר מהדמות שלי. אבל המטרה שלי

היא להיות יותר מזה.

הדוכסית : מה, למשל?

סאנצ'ו : שליט על אי.

הדוכס : אי?

(הדוכס והדוכסית פורצים בצחוק ואליהם מצטרף גם אלפרדו בכך שלו)

סאנצ'ו : אי! ככה אמר אדוני קיחוטה, האדון הטוב בעולם, שאם

ירצה האל, הוא - לא יחסרו לו ממלכות למלך עליהן ולי

איים לשלוט בהם.

הדוכסית : אני בטוחה שחתני הדוכס יוכל למצוא לך אי למשול עליו.

אלפונס?

הדוכס : אי? אי? ... ללא כל ספק.

קיחוטה : לפעמים נדמה לי שהטמטום של סאנצ'ו עומד לדרדר אותנו

לתהומות... אבל בכל זאת אני רואה בו איזו יכולת שלטון.

אחרי הכול הניסיון מוכיח שלא צריך כישרון או השכלה

כדי להיות שליט.

(קיחוטה מתחיל לשיר באנגלית את שירו של סינטרה – "בדרכי שלי". סאנצ'ו

סמוך לאוזנו להזכיר לו את המילים)

הדוכסית : דון קיחוטה, אתה מוכרח להישאר וללון אצלנו.

(חושך)

9. הניצחון על האריה

(האור עולה. קיחוטה מסיים לשיר. נשמעת שאגה חזקה של אריה. סאנצ'ו נרתע. אלפרדו אווז בדלי, ומתייחס לפתח שברצפה)

אלפרדו: רבותי, האריה לא אכל כל היום והוא רעב כמו שהאדון יכול לשמוע.

הדוכס: החיות האדירות האלה, פלא הבריאה, קוראות לנו לנהוג יותר בענווה.

(זוג הדוכסים מבקשים לצאת. הדוכס מזמין את קיחוטה)

הדוכס: כבודו, תצטרף אלינו לארוחה. לא כדאי להיות פה כשהוא מאכיל את המפלצת.

קיחוטה: מפלצת? אריה.

הדוכסית: לא קטן בכלל.

הדוכס: יותר טוב שלא להיפגש איתו עין מול עין.

קיחוטה: אביר נודד לא ייכנע לפחד.

(אלפרדו מבקש לפתוח את דלת הסורג ברצפה אבל קיחוטה נמצא בדרכו)

אלפרדו: יסלח לי, אדוני, אבל אני צריך להאכיל אותו. אם לא יאכל, הוא מסוגל לגרוס את הסורגים. אי אפשר לעמוד בפניו.

קיחוטה: אי אפשר? אריה? אריה מולי? עין בעין? תיכף נראה.

אלפרדו: למה אדוני מפריע לי?

קיחוטה: כאן אני נשבע. עכשיו אוכיח מיהו דון קיחוטה דה לה מאנצ'ה...

אלפרדו: למה אדוני מפריע? כבוד הדוכס!

קיחוטה: זה אינו אריה פשוט. זו מפלצת שנשלחה נגדי. אנצח אותה על אפס וחמתם של הקוסמים! פתח את הכלוב והוצא

אותו! עכשיו!

סאנצ'ו: כבודו!

קיחוטה: סאנצ'ו, קסדה!

סאנצ'ו: עליך.

קיחוטה : חנית!

סאנצ'ו : עלי.

קיחוטה : יפה. סאנצ'ו! כסא!

(נשמעת שוב שאגה ודלת הסורג מזדעזעת. סאנצ'ו לוקח את הכסא)

סאנצ'ו : אדוני, אני מתחנן.

הדוכסית : דון קיחוטה!

סאנצ'ו : טחנות הרוח היו משחק ילדים.

הדוכסית : אלפונס, עצור את האביר הזה.

הדוכס : אם אביר החליט להוכיח את גבורתו, מי אנחנו שנעצור אותו?

הדוכסית : דון קיחוטה!

קיחוטה : פתח את הכלוב!

אלפרדו : כבודו!

(קיחוטה שולף את חרבו מנדנה)

קיחוטה : פתח את הכלוב או שאתפור אותך עם החרב הזאת!

(אלפרדו פותח את דלת הסורג ברצפה. שוב נשמעת שאגה)

סאנצ'ו : איזה שיגעון זה, כבודו? תראה, תראה את הגודל של כף הרגל! זה אריה. החתול הראשון. המודל המקורי.

קיחוטה : אז הסתלק. לך. הצל את עצמך.

סאנצ'ו : לא קוסמים, לא כישוף, לא צל צילי צללים צוללים, כבודו!

קיחוטה : אם אמות כאן. אמות כאן. לך.

(סאנצ'ו מתרחק ומסתתר בצד הבמה. זוג הדוכסים מסתתרים בצידה השני. אלפרדו מסיים לפתוח את הסורג. הוא אוחז בשרשרת שנמתחת אל תוך הפתח ברצפה. קיחוטה מרים את חרבו מוכן לקרב)

קיחוטה : בוא וצא אלי גור גורים. בוא ואקרע אותך לנתחי נתחים.

את מי אתה מנסה להפחיד? בוא גור ענק, עיניים, שיניים,

טלפיים! בוא אלי! בוא!

(אלפרדו מחזיק בחוזקה את השרשרת)

קיחוטה : מה הוא עושה שם?

(אלפרדו מציץ בזהירות מעבר לקצה הבור)

אלפרדו : הוא מסתכל עליך אדוני. נועץ מבטים.

קיחוטה : ואני נועץ בו... אני מנקב את העיניים שלו, ליש בן לביא.

אני משפד אותך במבטים שלי. בוא! צא אלי! צא!

(אין תגובה. אלפרדו שוב מציץ)

אלפרדו : הוא מלקק את הפנים.

קיחוטה : טקס הרחצה לפני המוות.

אלפרדו : הוא מגרד באוזן...

(קיחוטה ממתין)

קיחוטה : תמשוך אותו החוצה!

אלפרדו : אני משוגע? אם אמשוך אותו, הוא יטרוף אותי ראשון.

(קיחוטה ממתין)

קיחוטה : מה עכשיו. מה הוא עושה?

אלפרדו : קם על ארבע רגליים.

קיחוטה : הנה אני מוכן.

אלפרדו : דופק בכפתור של הזנב על הרצפה.

קיחוטה : תוף הדמדומים של המלך.

אלפרדו : הוא מסתובב עכשיו.

(השרשרת נמתחת)

קיחוטה : לפח האשפה של ההיסטוריה.

אלפרדו : מסובב את התחת ומנער את הביצים.

קיחוטה : מה הוא עושה?

אלפרדו : מנער את הביצים.

(השרשרת חוגגת על הרצפה)

קיחוטה : הוא מפנה אלי את האחוריים?

אלפרדו : זו דרכו של הטבע, אדוני.

(שתיקה)

קיחוטה : נו? נו?

אלפרדו : נשכב על הרצפה ומפקק.

(השרשרת נגררת מעט)

קיחוטה : נו?

אלפרדו : זהו.

(אלפרדו מתייצב בזהירות לצידו של קיחוטה שמתקרב אל הבור)

אלפרדו : רואה את הפיהוק? שיניים, שיניים, אבל הוא לא יזוז יותר היום.

(וכמו להוכיח את דבריו אלפרדו מושך את השרשרת, מותח ומרפה)

אלפרדו : ביצים. פיהוק. זה גמור, אדוני. הוכחת אומץ לב. כל הכבוד. טירוף אמיתי.

(קיחוטה עומד תוהה ונבוך. מסתכל סביבו)

קיחוטה : איפה כולם?

אלפרדו : ברחו.

קיחוטה : אז זהו...

אלפרדו : ככל שידוע לי - זהו.

קיחוטה : זה הכול?

אלפרדו : רוצה לסגור?

קיחוטה : עוד רגע...

(הוא מסתכל סביבו, מקווה לראות מישהו)

קיחוטה : נו, טוב...

(אלפרדו משליך לבור את השרשרת וסוגר את הסוגר. נכנסים הדוכסים)

הדוכסית : כל כך נבהלתי. פחדתי שתמות!

הדוכס : מעכשיו מן הדין שדון קיחוטה יחליף את כינויו מהאביר בן דמות היגון לאביר האריות.

(סאנצ'ו מעז להיכנס)

סאנצ'ו : אביר האריות! שיהרגו אותי אם היה כזה ניצחון מכאן עד ל... לאנטוורפה... לאנטוורפן. אביר האריות! איפה הוא

המחבר שלנו כשצריכים אותו?

(קיחוטה מסתובב ומתבונן לעומק הבמה בציפייה)

הדוכסית : אומץ לב כזה צריך שישירו אותו. אני בטוחה שתראה בקרוב מאוד את דולסיניאה שלך.

קיחותה : הלוואי והייתי רואה אותה עכשיו משקיפה מאיזו מרפסת,
מחייכת...

(הדוכסים פונים לצאת, כמו לא לפגוע בצערו של קיחותה)

הדוכס : אלפרדו!

אלפרדו : כבודו.

הדוכס : מסור את האריה לטבחים.

(בני הזוג יוצאים לעומק הבמה. חושך)

10. הלילה ושעשוע של דוכסים

(בחשיכה היחסית שעל הבמה קיחוטה יושב על השרפרף וקורא. סאנצ'ו יושב על הרצפה ואוכל. זוג הדוכסים מציצים מעומק הבמה. סאנצ'ו עוצר פתאום את לעיסתו)

סאנצ'ו : אני מפריע לכבודו?

(אין תגובה. סאנצ'ו חוזר בזהירות ללעוס ואז שוב עוצר)

סאנצ'ו : מה חושב אדוני על חלק ב' שהתפרסם עלינו? כי אני עוד לא מבין איך אפשר לפרסם אותו מתי שאנחנו עוד בדיוק באמצע של חלק ב'... הייתי רוצה לדעת גם אם אני דומה לדמות שכתובה שם...

קיחוטה : אחרי השקרים של חלק א' אתה עוד מחכה לחלק ב'?! אכול, סאנצ'ו. טוב להיות דומה לספרים העתיקים על גבורה ואבירות, לחקות אביר גדול כמו אמאדיס דה גאולה. לא צריך להתייחס לספרים החדשים שאין בהם עומק, ואין להם כוח מדמה, וכשאתה מניח אותם מהיד הם מייד נשכחים מהלב.

סאנצ'ו : אני מודה לכבודו.

קיחוטה : על מה אתה מודה לי?

סאנצ'ו : אני נהנה לשוחח איתו. שיחת כבודו היא הזבל שנופל על האדמה הצחיחה של השכל היבש שלי...

(סאנצ'ו ממשיך ללעוס)

קיחוטה : אכול, סאנצ'ו ידידי. אכול לחייך. כי החיים חשובים לך יותר מאשר לי.

(סאנצ'ו מפסיק לאכול)

קיחוטה : אני, סאנצ'ו, נולדתי כדי לחיות את מותי ואתה כדי למות באוכלך.

(סאנצ'ו בולע בכבדות)

קיחוטה : קיוויתי היום לכתרים על הגבורה שלי. חיכיתי לגלות את דולסיניאה האחת והיחידה על המרפסת, ושום דבר לא

קרה... הייתי מעדיף שיבעטו בי חיות מזוהמות מאשר
החלל הזה שבתוכי... החלטתי למות.

(שתיקה)

סאנצ'ו : איך בדעת כבודו למות?

קיחוטה : אני חושב על רעב. לא לאכול. זו האכזרית בצורות המוות.
(סאנצ'ו עדיין מהרהר בכך ואז חוזר ללעוס את מה שבפיו)

סאנצ'ו : אני, לא מתכוון להתאבד. להיפך - אני חושב לעשות כמו
הסנדלרים האלה שמותחים את העור בשיניים עד שהוא
מתוח כמו שהם רוצים. אני אמתח את החיים שלי תוך
כדי אכילה עד שיגיעו לסוף שקבעו להם השמיים. תראה
כבודו, שאחרי שינה טובה, יתעורר וירגיש טוב יותר...

(הוא מסיים לאכול. שוכב לישון. שתיקה. נדמה שסאנצ'ו נרדם)

סאנצ'ו : כבודו.

קיחוטה : לך לישון בני.

סאנצ'ו : אני מבקש מכבודו, שלא יתאבד.

(סאנצ'ו מתהפך על צידו ומייד נרדם.)

אלפרדו משמיע קולות של לילה וציוץ ציפורים מתוך הכוך שלו.

הדוכס והדוכסית נראים מציצים בעומק הבמה)

הדוכסית : אסור לנו לתת לדון קיחוטה לעזוב. הוא והמשרת כל כך
מצחיקים אותי.

הדוכס : איך תחזיקי אותו?

הדוכסית : הוא יישאר אם יאמין שדרכנו ימצא את דולסיניאה...
נמציא משהו...

(חושך)

11. הודעה על מלקות

(אור נמוך. קיחוטה וסאנצ'ו על רגליהם. הדוכס רוקד בהנאה מכיסאה של הדוכסית בצד אחד לצידה השני של הבמה, אל אלפרדו שאוחז כרזה. שניהם מתקדמים אל תוך הבמה. האור מתחזק)

סאנצ'ו: מה שלושת אלפים מלקות?

הדוכס: זה מה שכתוב. קרא לו שוב, אלפרדו.

אלפרדו: אליך דברי, דון קיחוטה חכם ואמיץ. דע לך, כי כך גזרו הקוסמים: למען יוסר הכישוף מעל דולסיניאה, גבירת לבך, חייב סאנצ'ו פנסה, נושא הכלים, לחשוף את פלחי ישבנו הגדולים לאוויר העולם ולחלוק לעצמו שלושת אלפי מלקות מענות וצורבות.

סאנצ'ו: למה שלא אתקע לעצמי סכין וזהו? מה הקשר בין התחת שלי ובין הכישוף? מצידו שתרד הדולסיניאה המכושפת הזאת לקבר!

קיחוטה: ככה?

סאנצ'ו: ככה בדיוק! מתגלחים עלי!

קיחוטה: אני אתפוס אותך, איכר שפל, מסריח משום, אקשור אותך ערום לעץ ואתן לך בעצמי שלושת אלפים מלקות...
הדוכסית: לא זה מה שנכתב. כי את המלקות צריך סאנצ'ו הטוב לקבל מרצונו.

סאנצ'ו: אף אחד לא יגע בי! מה, אני הולדתי את הגברת דולסיניאה שהתחת שלי צריך לשלם עליה? אדוני כן. הוא קורא לה כל הזמן "חיים שלי" "נשמה שלי" - אז אותו צריך להכות. לא אותי.

קיחוטה: אני אנתק את הקשרים שלי עם הכלב הזה!

סאנצ'ו: איומים, מכות, קללות.

קיחוטה: איפה הנשמה שלך?

סאנצ'ו: שלי? מישהו דיבר יפה אל הנשמה שלי? ישר מכות. ניסו בכלל לדבר?

הדוכס : ידידי, סאנצ'ו , אם לא תתרכז לא תקבל את הגה השלטון על האי שאתה מבקש.

(שתיקה)

סאנצ'ו : מה הוד מעלתו אומר לי?

הדוכס : אם לא תלקה את עצמך, לא תהיה מושל.

(שתיקה. סאנצ'ו פונה לקיחוטה)

סאנצ'ו : אולי אני יכול לקבל דחייה של יומיים כדי לשקול?

קיחוטה : קדימה, סאנצ'ו הטוב. גלה אומץ.

הדוכס : בהתחשב במבנה הגוף המוצק שלך, הצלפה טובה, שתקיז דם, יכולה גם להואיל.

הדוכסית : שאלה של בריאות אפילו.

סאנצ'ו : כבודכם משחקים איתי. בדיחות על חשבונני. קצת כמו

האריה הזקן הזה, שאם תשאלו אותי...

(אבל הוא נתקל במבטו של קיחוטה ובלם את עצמו)

הדוכס : אתה מבקש להגיד לנו משהו, נושא כלים

(שתיקה)

סאנצ'ו : אני אכה את עצמי, גבירים ואדונות. אפילו בשמחה...

הדוכסית : אני גאה בך, סאנצ'ו.

סאנצ'ו : כן, כן...

קיחוטה : היא לא תשכח. גם אני...

סאנצ'ו : אבל בתנאי שאעשה את זה מתי שאני ארצה ואיך שארצה...

הדוכס : התנאי נראה לך סביר, יקירתי?

הדוכסית : יפה ונאה.

סאנצ'ו : אפילו שאני לא מבין בעצמי למה אני מסכים...

הדוכס : סאנצ'ו!

סאנצ'ו : לא, לא, לא. אני מסכים. אני מסכים.

קיחוטה : בוא אלי, בני.

(והוא מחבק את סאנצ'ו. הדוכסים ואלפרדו משמיעים גניחת התמוגגות ויוצאים. סאנצ'ו ממחר בעקבותיהם אל הכוך של אלפרדו. קיחוטה נותר לעמוד באמצע הבמה)

12. רק רגע.

(סאנצ'ו פונה אל הדוכסים שנמצאים בכוך של אלפרדו)

סאנצ'ו : אודה להוד נסיכותכם... הוד מעלתכם... אני מבקש...

הדוכס : סאנצ'ו !

סאנצ'ו : רגע אחד לנושא כלים אומלל... אולי האדונים המכובדים

יוכלו להתערב אצל ה... הקוסמים האלה... לשנות את העונש? שלושת אלפים מלקות? מישהו שם שלשל שלשול גדול.

הדוכסית : שנתערב אצל הקוסמים הגדולים? מה, הם כלי משחק

בידינו?

סאנצ'ו : לא אמרתי... אבל שלושת אלפים מלקות? הוד גבריותכם,

אם היה מונח פה חלק ב' של הספר כבודכם היו קוראים ורואים בעצמם. אני בן אדם נאמן! העונש הזה לא מגיע לי.

הדוכסית : חלק ב' כבר מונח לפנינו.

סאנצ'ו : אז אפשר לקרוא ולגלות שם מי אני.

הדוכס : הסופר כתב שאתה זללן ושיכור ואשתך שמה הוא מארי

גוטיירס ולא תרסה כמו שאמרת.

(סאנצ'ו המום)

סאנצ'ו : ואולי שמי הוא לא סאנצ'ו?

הדוכסית : אני מעדיפה להניח שאתה סאנצ'ו.

(סאנצ'ו עדיין המום)

סאנצ'ו : אבל שלושת אלפים מלקות... אני אמות!

הדוכס : אז תמות! מה אתה מיילל! ככה רצה אדונך, ואתה תמלא

את רצונו וגמרנו! מה זה, שוק? איכר טיפש. חצוף! אשלח שיפשטו ממך את העור!

הדוכסית : עלינו להאמין שדולסיניאה קיימת, סאנצ'ו. אם היא

איננה, החיים של כולנו יהיו חיוורים יותר.

13. צריך לגשת להצלפה , סאנצ'ו

קיחוטה עומד במקומו על הבמה. הוא מוכן לדרך. סאנצ'ו שרוח נכאים שורה עליו מעמיס על עצמו את ציודם ומצטרף אליו)

קיחוטה : אני מרגיש שהיום מחייך אלי, סאנצ'ו. זה יהיה היום של המלקות... ואיפה תכה את עצמך?

סאנצ'ו : איפה? ... ביער.

(הם עומדים זה לצד זה במרכז הבמה במקומם הרגיל)

קיחוטה : יצאנו לדרך.

סאנצ'ו : יצאנו.

קיחוטה : העיקר שיצאנו.

סאנצ'ו : כן.

קיחוטה : נשאר רק לברר את עניין הכיוון ואנחנו מסודרים.

סאנצ'ו : לברר אצל מי?

(שתיקה)

קיחוטה : נדמה לי שכבר ניהלנו את השיחה הזאת בעבר.

סאנצ'ו : כן.

קיחוטה : טוב. אז קדימה.

סאנצ'ו : קדימה לאיפה, כבודו?

קיחוטה : לטובוסו!

סאנצ'ו : לטובוסו?

(קיחוטה מאבד את בטחונו)

קיחוטה : לא?... אולי ליער?... כבר ניהלנו פעם את השיחה הזאת?

סאנצ'ו : את החלק הזה - לא.

קיחוטה : אתה לא יודע מה הכיוון?

סאנצ'ו : לא.

קיחוטה : אז בוא נחזור לקרקע בטוחה. עשה כבר את הצעד הראשון

שלך. הצעד שמוליד את הצעדים הבאים. הצעדים יולידו

את הכיוון.

סאנצ'ו : ואולי לא נלך, כבודו? לא הפעם. אולי לא נצעד צעד ראשון?

(קיחוטה המום מהאפשרות)

קיחוטה : מוכרחים צעד ראשון. בלי זה אין עלילה. קדימה.

(סאנצ'ו מהסס. קיחוטה מאבד את סבלנותו. רוכן לפני סאנצ'ו ומתחיל להסיר את חגורת מכנסיו)

סאנצ'ו : מה זה? מה הוא פותח לי את החגורה?

קיחוטה : צריך לגשת להצלפה, סאנצ'ו! צריך להציל את דולסיניאה.

תוריד את המכנסיים.

סאנצ'ו : מה קרה? ... המהירות מהשטן! ... יעזוב אותי בשקט,

כבודו! המלקות שהתחייבתי צריכות להיות מרצון ולא

בכוח, ורק ביער!

(הוא מתרחק מקיחוטה)

סאנצ'ו : נשבעתי שאכה את עצמי, אבל כשיתחשק לי. ועכשיו לא

מתחשק לי! יעזוב אותי, כבודו!

קיחוטה : אי אפשר להשאיר את זה בידי מילת הכבוד שלך.

המכנסיים. גלה אחוריים.

סאנצ'ו : לא!

(ותגרה מתפתחת בין השניים, כשקיחוטה מנסה למשוך את מכנסי סאנצ'ו מעליו. סאנצ'ו החזק מפיל את קיחוטה לרצפה וחונק את גרונו)

סאנצ'ו : יירגע כבודו! יירגע, או שאני...

קיחוטה : בוגד! מורד!

סאנצ'ו : אשחרר את כבודו...

קיחוטה : מורד!

סאנצ'ו : אעזוב אותו אם יבטיח שלא ינסה להוריד לי את

המכנסיים!

(סאנצ'ו קם מעליו. קיחוטה המותש מהמאבק שוכב ללא תנועה. הוא מנסה להתרומם אבל אינו מצליח. סאנצ'ו הממורמר אינו מתקרב לסייע לו)

14. התקדמות אל המלקות - בין הצעד הראשון לצעד השני.

(קיחוטה על הרצפה וסאנצ'ו אינו יכול לעמוד מנגד. הוא מרים את קיחוטה הנאנח מכאבים ומושיב אותו על השרפרף במרכז הבמה. קיחוטה מבלבל)

קיחוטה : סאנצ'ו?... איפה אנחנו, סאנצ'ו?
(שתיקה)

קיחוטה : אנחנו מחכים?

(סאנצ'ו מניח את המטלטלים ומתחיל להסיר את בגדיו)

סאנצ'ו : לא. הגענו.

קיחוטה : לאיפה הגענו?

סאנצ'ו : ליער.

(נכנס אלפרדו מפזר מספר עצים נמוכים. קיחוטה מתמלא התפעלות)

קיחוטה : תראה איזה כוח יש לקוסמים שככה מצמיחים להם יער, איזה דמיון. חשוב מול מי אני צריך להתמודד...

(הוא הופך מבטו ונוכח שסאנצ'ו הסיר את בגדיו)

קיחוטה : למה אתה ערום, בני.

סאנצ'ו : אני הולך להלקות את עצמי.

קיחוטה : סאנצ'ו המבורך... דולסיניאה ואני נהיה עפר לרגליך כל ימי חיינו. כל הייסורים היו ראויים אם הגענו לזמן הזה.

סאנצ'ו : כן. שמחה גדולה. אני הולך להצליף על עצמי. כבודו ישב כאן וינוח. פרפרים. פרחים...

(הוא מתרחק מקיחוטה)

קיחוטה : אבל בזהירות. אל תקרע את עצמך, סאנצ'ו... חכה בין מכה למכה... אני מתכוון, אל תמהר... אני מתכוון - אל תכה את עצמך יותר מידי בכוח...

15. המלקות ביער.

(סאנצ'ו מתחיל להלקות את עצמו בחגורתו בצד הבמה. המכות מכאיבות לו מאוד. קיחוטה במרכז הבמה לא מסוגל לראות. הוא חובש את הקסדה שלו כך שהיא מסתירה את פניו ושם יד על אוזניו. סאנצ'ו מצליף בתיסכול בכסא שליחו. קיחוטה מזדעזע שוב. סאנצ'ו מבחין בכך ומתחיל להכות בעצים ועל כסא שנמצא מולו. הוא מצליף בהם וצועק צעקות גדולות.)

קיחוטה מזדעזע וסאנצ'ו מכה בעצים בבלייל צעקות שגורמות לו הנאה גדולה. הדוכס והדוכסית נכנסים. סאנצ'ו מבחין בהם ועוצר את חגיגת ההצלפה. חושך.

אור.

הדוכס והדוכסית שרועים על הרצפה כמצויים בפיקניק בטבע. קיחוטה יושב ללא תנועה על השרפרף, ראשו נעלם מאחורי קסדתו, אינו שומע ואינו רואה.

סאנצ'ו נראה כמי שהצליף בעצמו ופונה אל הדוכסים בייאושו)

סאנצ'ו: תנו לנו ללכת, כבודכם.

הדוכסית: לא.

סאנצ'ו: שישתכלו עליו. הוא לא יכול להמשיך להשתגע בשביל השעשוע... כדי להוציא את כבודכם מתוך השעמום, סילחו לסנצ'ו הטיפש... רחמים על האיש המסכן הזה...

הדוכס: מסכן? הוא מפורסם. האביר הנערץ דון קיחוטה.

סאנצ'ו: הוא אפילו לא דון, אדונים. האיש הזה, הוא ההידאלגו העני אלונסו קחאדה. קחאדה, זה שמו. מה הוא שווה? הוד מעלתכם? ארבע גפנים, עשר מטר אדמה, סמרטוט אחר על הדלת מקדימה ואחד מאחורה.

הדוכס: בדיוק. לחיים שלו יש טעם רק בטרוף שלהם. מה עוד, שאם יחלים נאבד אותך, סנצ'ו וגם לא תקבל את האי שהבטחנו לך.

(סאנצ'ו קפוא מולם. נוכח בעמדתם. מחליט. חוזר להכות את עצמו. הוא מכה את עצמו בעוצמה רבה, פוצע את עצמו. רק נשימותיו הכבדות נשמעות. המראה נעשה מעיק. אינו משעשע כלל)

הדוכסית : זה מספיק סאנצ'ו. די. נמאס לגמרי .

(סאנצ'ו מתעלם מהפנייה. ממשיך להצליף בעצמו)

הדוכסית : אתה מנסה להמית את עצמך?

סאנצ'ו : לא ככה ציוו הקוסמים? אולי האכזבה הזו, הפעם, זה מה שיבריא אותנו.

(סאנצ'ו ממשיך להכות את עצמו)

הדוכסית : זה מספיק. די. לא מצחיק!

(סאנצ'ו ממשיך להכות את עצמו)

הדוכס : בהמה בדמות איכר!

(סאנצ'ו ממשיך להכות את עצמו)

הדוכסית : די עם המכות, אמרתי! משחק חדש!

(סאנצ'ו מפסיק את המכות)

סאנצ'ו : אדוניתות, בתוך כל הצחוק והכאב הזה לפעמים אני לא יודע איפה הצד הקדמי שלי ואיפה האחוריים, ואיזה צד, אם כן, ראוי להפנות לכבודכם. יחד עם הספרים שנכתבים עלינו, אני צריך למשש את עצמי ולהיזכר מי אני בכלל... ולמה אני בכלל מצליף לעצמי... אבל הכאב מזכיר לי. הכאב, כבודו, מזכיר לי מי אני. (והוא חוזר להצליף בעצמו. הדוכס קם על רגליו)

הדוכס : אני חושש, אלווירה, שהאיכר הטיפש באמת מוכן לחסל את עצמו...

הדוכסית : לך תודיע לדון קיחוטה שמצאת את דולסיניאה שלו! (סאנצ'ו מפסיק את המכות. אינו בטוח ששמע נכון)

סאנצ'ו : כבוד כבודה?...?

הדוכסית : אמור לו שזו אני. אני היא דולסיניאה דל טובוסו האחת והיחידה....

הדוכס : שטות גמורה

הדוכסית : אני פרי הדמיון המאושר, משוגעת על כל הראש. דולסיניאה בשמיים. לך קרא לאביר הנהדר. נשמח אותו כל כך. נחגוג כל היום.

הדוכס : מה הקדחת הזו שקפצה עלייך?

הדוכסית : דולסיניאה הנפלאה, חלומם של אבירים...

הדוכס : החזר אותו לכפר, סאנצ'ו. את קיחאדה הזה שלך. גמרתם כאן.

הדוכסית : לא, לא, הבא אותו, את אביר האריות שלי. נחרוז חרוזים ונראה עננים, ואבירים עם סירי בישול על הראש יסתובבו, וכל מיני גנרלים שמנים יקבלו כידון לאחוריים, ונשיקות בכל עמוד, ונסיכים וצפרדעים, ושמחה...

הדוכס : לא

הדוכסית : לא? מה נעשה בלעדיהם, אלפונס?

הדוכס : נשתה תה על המרפסת. אין לי תרופה נגד השעמום. הביתה.

(הם יוצאים החוצה. אלפרדו מרים את סאנצ'ו ההמום מהצלפתו שלו. חושך)

16. כוכב הנשף

(אור רק על קיחוטה על כיסאו. הוא מסיר את הקסדה מפניו)

קיחוטה : סאנצ'ו הטוב. עכשיו היא תבוא. נערוך נשף. רבים ירצו לברך... הגברות המפוארות ואפילו גנרלים. הכול יהיה מוכן.
(מסתכל כלפי התקרה)

אור. אור. צריך אור. הדליקו את המנורות. אי אפשר לראות!

(קד בכיסאו כלפי אורחת חדשה, פרי דמיונו)

ארמנסיה היפהפייה... גברתי, יופיך רק מוסיף לתבונתך...
דולסיניאה. היום. כאן. עוד מעט. התרגשות גדולה.
(מרים את הארזו ואוחז בו)

זו המתנה שלי לגבירה הנפלאה. אני לא יכול לגלות.
המוזיקה? המוזיקה...
(הוא נפנה לכיוון אחר של הבמה)

נגנו במרץ. מוזיקה!! האוזניים שרות... פרחים! פרחים!
שכחתי להזמין פרחים.
(קד כלפי אורח חדש)

אה! קרלוס דה מנה! מספרים שגנרל מנדוזה מתארח באחוזה שלך... המוזיקה? להקה מסביליה... מלאכים.
אני מסכים...
(כלפי מעלה)

האור.

(רואה אורח נוסף)

דון אנטוניו מורנו! איזו שמחה. הצליעה השתפרה, אני רואה. עוד מעט. התרגשות גדולה. המוזיקה. מלאכים ממש. הפעם בלי פרחים. אה, אני רואה את הגנרל.
(לכיוון אחר)

תזכיר לי אחר כך...

(אל הגנרל)

הגנרל מנדוזה, גיבור אל עלמיין והקרוב על הסוס. האביר
בן דמות היגון מודה על הכבוד. הגברת כבר בדרך...
שמעתי, גנרל, בלי פרחים, שהצי התורכי האיום משוטט
בים ולא ידוע עדיין מה מטרתו. בידי הצעה קלה לביצוע,
אם יואיל לשמוע ולהעביר למלך... כל מה שצריך הוד
מלכותו לעשות, הוא לגייס את כל האבירים הנוודים
בספרד, ואפילו אם יבוא רק אחד. הוא לבדו, יכול להשמיד
צבא בן מאתיים אלף איש כאילו היו עשויים מעיסת
סוכר... אני מקווה שכבודך מבין, לפניך הוא ניצב...
(הוא מתרומם, אבל רגליו אינן נושאות אותו והוא מתמוטט לרצפה)

אני לא טיפש המעמיד פני חכם, כבודך. אני רק מבקש
להסביר לעולם כי טעות היא לראות כל אויב כאילו הוא
קיים באמת. לפעמים הוא רק תעתוע. וכדי לנצח צריך
להתגבר על המפלצות שבדרך. הדברים אינם כמו שהם
נראים, גנרל. צריך להעז כדי לראות. זה קשה במקום
של שחיתות, שם העצלות והכיס מנצחים ואיש ישר חסר
כל כך, אדוני. חסר אביר שדומה באומץ הלב לדון...
אביר שהדמיון חי אצלו. אביר שראוי לגבירה כבירה כמו
דולסיניאה.

(על ברכיו הוא קד עמוקות)

הנה היא באה, כבודו. כבודם.

(הוא פותח את המזוודה)

היא כבר... כבר, המתנה שלי... האור. חסר קצת אור.

(הוא מוציא את השמלה ואוחז בה)

דולסיניאה.

עוד מעט.

סבלנות.

חסר אור.

אני לא רואה...

איפה כולם?...

איפה כולם?

(הוא ממתין ודבר לא קורה. אולי אין איש? אכזבתו הולכת וגדלה והוא מאבד את בטחונו. תחושת חרדה מציפה אותו. הוא בוכה)

קיחוטה : היא לא באה.

(סאנצ'ו חגור בכל חפציהם נכנס לבמה ומושיב את קיחוטה חזרה על הכיסא. שמלתה של דולסיניאה מונחת על ברכיו)

17. יציאה אחרונה לדרך - הבית

(סאנצ'ו מניח את החפצים כפי שנראו בפעם הראשונה בחדרו של קיחוטה)

קיחוטה : יצאנו לדרך.

סאנצ'ו : יצאנו.

קיחוטה : העיקר שיצאנו. המקום הזה נראה לי מוכר.

סאנצ'ו : זה הבית.

קיחוטה : בין הצעד הראשון לשני.

סאנצ'ו : בדיוק באמצע.

קיחוטה : נדמה לי שכבר ניהלנו את השיחה הזאת בעבר ... אנחנו

מתקדמים, מה, סאנצ'ו?

(שתיקה)

קיחוטה : עכשיו, בדרך כלל אתה פונה להתייעץ עם הסופר שעוקב

אחרינו.

סאנצ'ו : לא.

קיחוטה : לא?

סאנצ'ו : כבודו, היחסים ביני ובין הסופר נותקו.

קיחוטה : ככה?

סאנצ'ו : הוא כתב עלינו שקרים. כתב על כבודו שהוא משוגע, ועלי

שאני זלכן ושיכור ושאני נשוי לאיזו מארי גוטירס אחת.

קיחוטה : טוב... טוב... ומה עכשיו?

סאנצ'ו : אתה יושב כאן....

(שתיקה)

קיחוטה : סאנצ'ו, אתה רואה אותי?

סאנצ'ו : כן, כבודו.

קיחוטה : לא צל צללים על הקיר?

סאנצ'ו : אתה מואר כמו שצריך.

(סאנצ'ו מסתרק ומצטחצח ככל יכולתו)

קיחוטתה : ומה אתה מתייפה כל כך?

סאנצ'ו : אני הולך להיפגש עם אשתי תרסה. הרושם הראשון זה מה שקובע.

קיחוטתה : חשבתי שאתה נשוי לאחת מארי גוטירס.
(שניהם צוחקים)

סאנצ'ו : ואיך אני נראה כבודו?

קיחוטתה : חתן. אשתך תשמח על נושא הכלים הטוב בממלכה... בדרך אותה בשמי וצבוט את הילדים.

סאנצ'ו : כך אעשה כבודו.

(סאנצ'ו עומד רגע במבוכה, מניח את ראשו על כתפי קיחוטתה, פונה לצאת ונעצר)

סאנצ'ו : בסוף לא יצא אי... אי עם אנשים.

קיחוטתה : אי עם צבים.

(שניהם שוב צוחקים. סאנצ'ו יוצא)

18. דולסיניאה

(קיחוטה אוחז בידיו את השמלה)

קיחוטה : איפה את גברת יקרה? אם את אינך, אני איננו... בואי.
החיוך, השיער הזוהר מנוקד כוכבים, שפתיים שכל כך
מבקשות לנשק, או לשתוק. אני מבקש, גברתי. בואי.
בואי אלי.

(הוא מסתכל סביבו ממתין. מסתכל לעבר הצופים. ממתין. ממשיך להמתין)

סוף